

Социјално-развојни буџет

Интервју Мирка Цветковића листу "Блиц", 3. 1. 2008. године

Право да вам кажем, мени не изгледа да ће 2008. година бити ризична, како сматрају неки економисти. Мени се чини, имајући у виду укупне токове који предстоје код нас, да се не може рећи да су ризици непосредно пред нама. Чак и ако се догоде све негативне ствари, нама 2008. година ни по чему не би требало да буде проблематична - оцењује у разговору за "Блиц" Мирко Цветковић, министар финансија.

У нову годину се улази са резервом од око 900 милиона евра, која је сасвим довољна да се покрију све обавезе које би се могле имати изван буџета у 2008. години. То је један доказ да нам не прети опасност од неке кризе у том погледу. Други доказ јесте то да су нама, то није ствар министарства, али јесте у домену монетарно-фискалне сфере, девизне резерве око 10 милијарди евра, што отприлике може да покрије осам-девет месеци увоза у току године. Теоретски, и кад би буџетски прилив био нула, ми бисмо могли да функционишемо девет месеци трошећи те резерве - каже министар Цветковић објашњавајући свој оптимизам.

То су хипотетички ставови, а реално шта нас чека?

У 2008. години морамо да урадимо читав низ структурних реформи, јер ако то не урадимо, онда би настао проблем у 2009. години. Ми имамо за годину дана резерве да ништа не радимо, а да можемо да живимо, али, наравно, нико не предлаже да ништа не радимо, ово је само аргумент да нема ризика и ломова. Реформе, приватизација и реструктурирање јавних предузећа се настављају. Нисам песимиста и ја се залажем за мало више основаног оптимизма. Не видим разлога да се седи и плаче иако има проблема.

Познате су и Вама примедбе и критике због буџета...

Буџет за 2008. годину није оптималан економски већ у неком социјално-развојном смислу. О чему се ту ради? То да није довољно рестриктиван колико бисмо сви желели, је чињеница. Али питање је, да ли је могуће да буде рестриктивнији у овом тренутку. Ми смо знали шта нас чека. Од 650 милијарди новца на располагању, више од 550 милијарди су фиксне, законске обавезе буџета. Ви можете од њих да одустанете кроз измене закона, али онда последице трпе управо најсиромашнији слојеви становништва. Да не дамо пензионерима пензије па да уштедимо? Да ли то желимо? Можемо социјали да кажемо нема тих 70 милијарди, да нећемо то да плаћамо... И шта онда, је л' то решење? Мислим да није и ту ми нисмо имали дилеме.

Реалан живот није могао да трпи смањење тих трошкова због којих кажу да је буџет расипнички. Ја сам поносан на то да смо успели све штрајкове да санирамо, а да нисмо одустали од износа предвиђених буџетом.

Господине Цветковићу, стопа инфлације за 2007. годину је 10,1 одсто, то је највећа стопа у Европи... Део тога преносимо у 2008. годину.

Ја се слажем да ми треба да бринемо, а не грађани...

Како не треба да брину кад за исту количину новца купују мање робе?

Мислио сам да грађани не треба да брину на који начин та инфлација може да се савлада, то је наш посао и ми треба да бринемо...

Осим што бринете, шта чините?

Е, сад се враћамо на то који су то инструменти у нашим рукама против инфлације, а шта је ван наших руку. Три посто наше инфлације, према анализи професора Павла Петровића, последица је фактора који су потпуно били изван нас, а то је цена нафте на светској пијаци и цена пољопривредних производа због суше. Без та три процента наша инфлација би била седам одсто, а план је био 6,5 одсто. Наравно, лоша је ствар што је инфлација 10 одсто, волео бих и ја да је два-три одсто. Али има и много ствари за задовољство. Стопа раста бруто домаћег производа је 7,5 одсто, то је највише у региону. Не постоји ништа у економији да има само добре или само лоше стране. Ја сам далеко од тога да тврдим да је све супер и идеално, али сам и против дефетизма, против ставова да је све пропало, да је инфлација катастрофа, да нема инвестиција...

Монетарна сфера и ставови гувернера, оцене које он упућује пре свега Министарству финансија, по Вас су негативне?

Односи државе и Народне банке су врло интензивни. Гувернер присуствује седницама Владе. На монетарном одбору присуствује представник министарства. Зато ја доживљавам изјаве гувернера као обраћање јавности, не министарству. Одговорност је гувернера за те ставове, које саопштава јавности, као што је и моја за ставове које ја искажем...

Ви одговарате као да сте министар дипломатије, а не финансија.

Ја хоћу да кажем следеће. То није ствар између гувернера и Владе већ између гувернера и јавности. Он мора да објасни јавности каква је његова позиција, да ли подржава политику Владе, да ли Закон о Народној банци налаже подршку... То мора гувернер јавности да каже. Уосталом, много тога што се јавно обзнани ја не разумем. Ево, изађе у јавност експерт економски и каже да је јавна потрошња катастрофално огромна па зато Народна банка мора да стеже мерама монетарне политике. А нико да пита колика је та јавна потрошња. То је бар јасно, то су цифре. Пошто то нико није питао, висока јавна потрошња је постала општа флоскула, а нико није дошао да прочита у билтену министарства да јавна потрошња није висока.

Како министар финансија види цене у 2008. години?

Ми смо пројектовали инфлацију шест одсто. Наша процена је да се неће поновити ситуација са ценама пољопривредних производа због суше, такође мислимо да ће цена сирове нафте на светском тржишту да релативно мирује на неких 95 долара. У том случају имамо реалан план кретања инфлације и цена.

Шта је са ценом струје, колико ће бити поскупљење?

Наше процене су да би, отприлике, до пуног исправљања диспаритета требало да цене порасту за 10 одсто. Међутим, ја не мислим да ће то бити и проценат поскупљења. Вероватно ће бити између четири и пет одсто у првом кварталу. Овде треба имати у виду да је један ресурс прилично обезвређен, па сада кад исправљамо то, кривица је на нама, а не на онима који су до тога довели. Али тако је то, шта да се ради. Мислим да је код тог диспаритета у питању динамика.

Шта ће у новој години бити најтеже с аспекта финансија?

Највећи проблем је у основи успоставити добар однос између нивоа зарада и продуктивности. Није лако успоставити ту равнотежу. Није лако издржати и не дозволити да захтеви иду ван тога, јер се економска стабилност онда тешко контролише.

Плашите ли се таквих захтева?

Да будем искрен, ја се тога највише плашим. Наравно, против тога је могуће борити се, неопходна је политичка стабилност и онда јасно рећи докле се може ићи, и то је то.

Политичка стабилност и финансијско тржиште, инвестиције.

Мислим да постоји политички ризик, бар једно време, можда првих неколико месеци. Онда, пошто сам реални оптимиста, мислим да ће све ићи у правом правцу и да ће ићи на добро. Биће нам потребно пуно енергије и ангажовања, свима нама укупно, али ми све то имамо и ја верујем у боље.

(Аутор: З. Луковић)